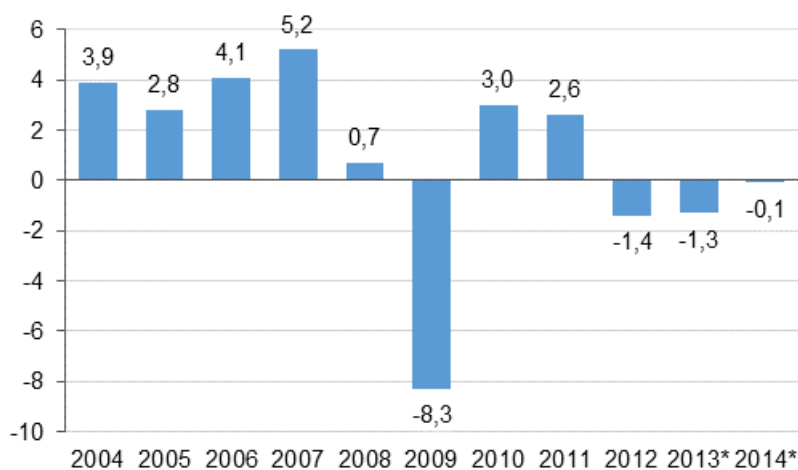


Kansantalouden tilinpito 2014

Bruttokansantuote supistui 0,1 prosenttia viime vuonna

Bruttokansantuotteen volyymi supistui 0,1 prosenttia vuonna 2014 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote oli viime vuonna 204 miljardia euroa. Kansantalouden tuloja kuvaava kansantulo supistui reaalisesti 0,5 prosenttia.

Bruttokansantuotteen volyymien vuosimuutos, prosenttia



Kansantalouden kysyntää vähensi viime vuonna erityisesti yksityisten investointien ja viennin supistuminen. Yksityiset investoinnit vähenivät 6,5 prosenttia, mutta julkiset investoinnit kasvoivat 0,6 prosenttia. Yksityisen kulutuksen volyymi väheni 0,2 prosenttia, mutta julkinen kulutus kasvoi 0,2 prosenttia. Viennin volyymi väheni 0,4 prosenttia ja tuonnin volyymi 1,4 prosenttia.

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä kasvoi nimellisesti 1 prosentin. Yritysten arvioidaan maksaneen osinkoja 5 prosenttia enemmän ja veroja 17 prosenttia vähemmän kuin edellisessä vuonna. Yritysten rahoitusasema oli 6,2 miljardia euroa ylijäämäinen. Ylijäämä kasvoi edellisestä vuodesta myös sen takia, että investoinnit supistuivat 6 prosenttia.

Julkisyhteisöjen alijäämä 3,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli kuudetta vuotta peräkkäin alijäämäinen, 7 miljardia euroa. Edellisenä vuonna alijäämä oli 5,1 miljardia euroa. Alijäämä oli 3,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, mikä ylittää EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen 3 prosentin kynnyksarvon, ensimmäistä kertaa vuoden 1996 jälkeen. Tilastokeskus julkistaa EU:n komissiolle toimitettavat alijäämä- ja velkatiedot 31.3.2015. Siinä yhteydessä nyt julkaistut alijäämätiedot voivat tarkentua.

Valtionhallinnon alijäämä oli 8 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 7,4 miljardia euroa. Alijäämän kasvuun vaikutti eniten yhteisöveroprosentin alentaminen. Kuntien ja kuntayhtymien alijäämä kasvoi ennakkotietojen mukaan 1,9 miljardiin euroon, kun se edellisenä vuonna oli 1,5 miljardia euroa.

Työeläkelaitosten ylijäämä pieneni 3,7 miljardista eurosta 3,5 miljardiin. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Muut sosiaaliturvarahastot olivat 0,6 miljardia euroa alijäämäisiä lähinnä kasvaneiden työttömyysmenojen takia. Edellisenä vuonna niiden talous oli tasapainossa.

Kotitalouksien reaalitytulot supistuivat kolmatta vuotta. Käytettävissä oleva nettotulo väheni reaalisesti 1,1 prosenttia. Kotitalouksien oikaistu reaalitytulo supistui 0,7 prosenttia. Siihen luetaan mukaan myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Palkkatulot kasvoivat nimellisesti 0,6 prosenttia. Sen sijaan sosiaalietuudet kasvoivat 4,5 prosenttia muun muassa eläkeläisten ja työttömien lukumäärän kasvun takia. Omaisuus- ja yrittäjätulot kasvoivat 0,9 prosenttia.

Kotitalouksien maksamat välittömät verot kasvoivat 5,8 prosenttia eli selvästi enemmän kuin tulot. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 1,4 prosenttia, mutta investoinnit supistuivat 5,2 prosenttia, koska uudisrakentaminen väheni.

[Kansantalouden tilinpito 2004-2014, taulukot, PDF](#)

Sisällys

1. Bruttokansantuote pieneni 0,1 prosenttia vuonna 2014.....	4
1.1 Tuotanto.....	4
1.2 Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit.....	6
1.3 Työllisyys.....	7
1.4 Hinnat nousivat vähän.....	8
1.5 Kansantulo pieneni reaalisesti.....	8
1.6 Yritysten rahoitusasema parani.....	8
1.7 Julkisen talouden alijäämä 3,4 prosenttia bruttokansantuotteesta.....	9
1.8 Kotitalouksien reaalitulot laskussa.....	10
1.9 Vaihtotase edelleen alijäämäinen.....	11
1.10 Seuraavat tarkistukset kesä- ja heinäkuussa 2015.....	11

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2014*.....	12
--	----

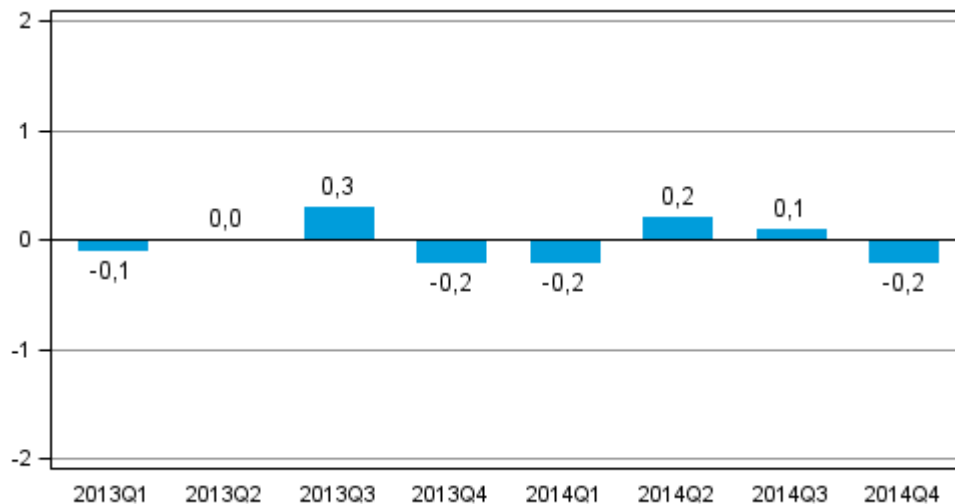
Kuviot

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, prosenttia).....	4
Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2014 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia).....	5
Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2014 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	5
Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2014 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia).....	6
Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2014 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	7
Kuvio 6. Yritykset, varsinaisen toiminnan liikevoitto ennen verojen ja osinkojen yms. maksua (= toimintaylijäämä, vasen pylväs) ja niiden jälkeen (= nettosäästö, oikea pylväs), miljardia euroa.....	8
Kuvio 7. Julkisyhteisöjen ylijäämä/alijäämä, prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.....	9
Kuvio 8. Kotitalouksien käytettävissä olevan reaalitulon (vasen pylväs) ja kotitalouksien oikaistun reaalitulon (oikea pylväs) vuosimuutos, prosenttia.....	10
Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito.....	13

1. Bruttokansantuote pieneni 0,1 prosenttia vuonna 2014

Bruttokansantuotteen volyymi pieneni 0,1 prosenttia viime vuonna. Loka-joulukuussa bruttokansantuote väheni 0,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Vuoden 2013 neljanteen neljännekseen verrattuna bruttokansantuote pieneni myös 0,2 prosenttia.

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, prosenttia)



Vuoden 2014 talouskehitys oli bruttokansantuotteella mitattuna varsin tasaista. Koska bruttokansantuotetta kuitenkin kertyi ennakkotietojen mukaan hieman edellistä vuotta vähemmän ja koska työllisyystilanne heikkeni vuoden kuluessa, voidaan todeta viime vuoden olleen jo kolmas peräkkäinen taantumavuosi Suomen taloudessa.

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä viennin ja investointien väheneminen laski bruttokansantuotetta 0,2 prosenttia. Viennin piristymisen toisella vuosineljänneksellä käänsi myös bruttokansantuotteen kasvuun hetkellisesti, mutta viimeisellä vuosineljänneksellä bruttokansantuote laski jälleen hieman yksityisen kulutuksen hiipumisen myötä.

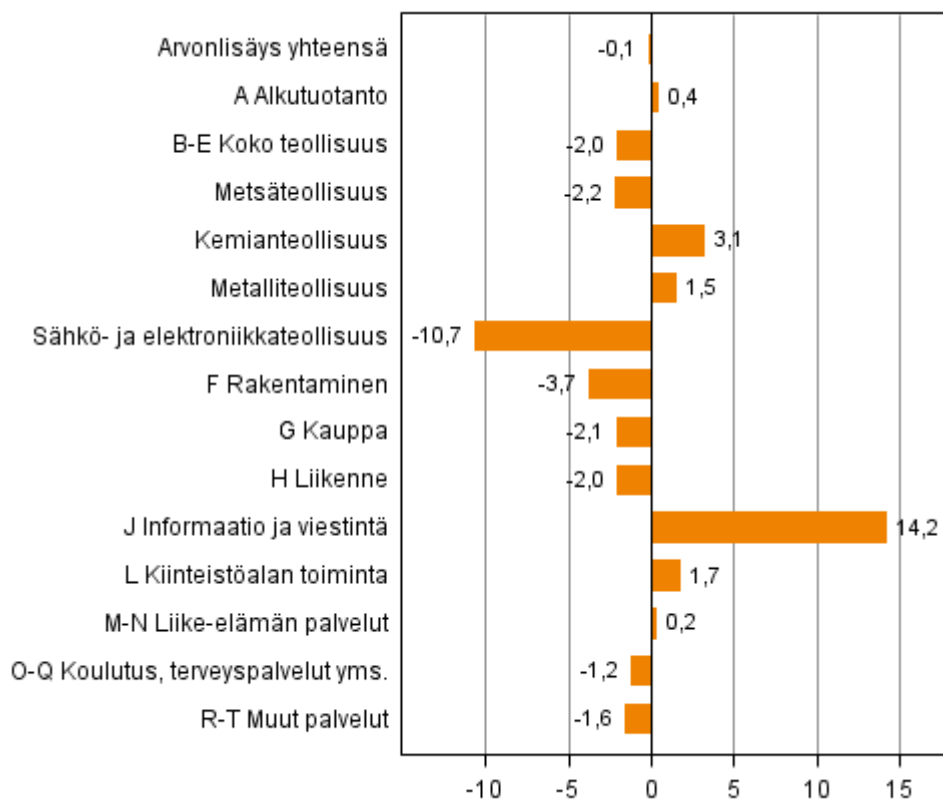
Eurostatin kokoamien ennakkotietojen mukaan bruttokansantuote EU-28 -alueella kasvoi 0,4 prosenttia vuoden neljännellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen vertailtaessa. Koko vuonna 2014 EU -alueen bruttokansantuote kasvoi 1,4 prosenttia

1.1 Tuotanto

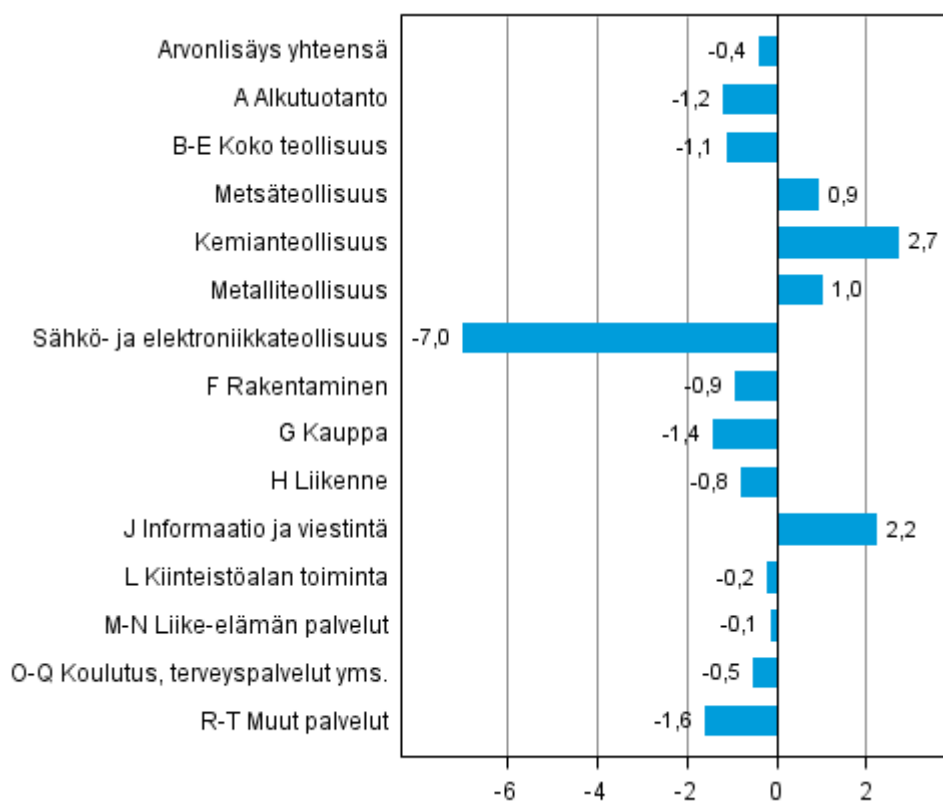
Koko talouden arvonlisäyksen volyymi väheni neljännellä neljänneksellä 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2014 arvonlisäystä kertyi saman verran kuin edellisenä vuonna.

Euromääräisesti tarkasteltuna arvonlisäys laski eniten elektroniikkateollisuudessa, rakentamisessa sekä koulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluissa. Arvonlisäystä kasvattivat vuonna 2014 eniten informaatio ja viestintä -toimialan palvelut.

Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2014 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)



Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2014 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)



Alkutuotannon, eli maa-, metsä- ja kalatalouden arvonlisäyksen volyymi väheni loka-joulukuussa 1,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Koko vuonna 2014 alkutuotanto kasvoi 1,4 prosenttia. Maataloudessa arvonlisäyksen volyymi kasvoi 3,6 prosenttia, mutta käypähintainen arvonlisäys puolestaan väheni 4,5 prosenttia hintojen laskun seurauksena. Metsätalouden arvonlisäys kasvoi 0,1 prosenttia vuonna 2014.

Teollisuuden (toimialat B-E) arvonlisäys väheni neljännellä neljänneksellä 1,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Koko vuonna 2014 teollisuuden arvonlisäyksen volyymi väheni 1,3 prosenttia. Metsäteollisuuden arvonlisäys supistui 0,6 prosenttia, metalliteollisuuden 0,7 prosenttia ja sähkö- ja elektroniikkateollisuuden 4,6 prosenttia. Ainoana valopilkkuna teollisuuden toimialoissa oli kemianteollisuus, jonka arvonlisäys kasvoi 3,9 prosenttia.

Rakentamisessa arvonlisäyksen volyymi pieneni loka-joulukuussa 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2014 rakentamisen arvonlisäys pieneni 3,6 prosenttia.

Palvelutoimialojen arvonlisäyksen volyymi laski loka-joulukuussa 0,2 prosenttia.

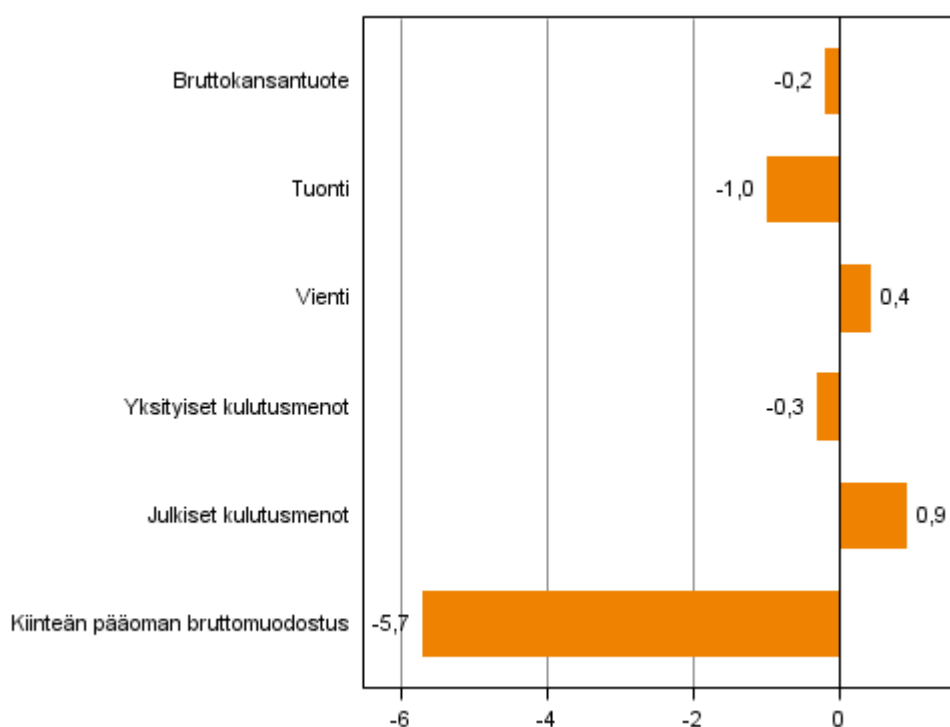
Koko vuonna 2014 palvelutoimialojen arvonlisäyksen volyymi kasvoi 0,7 prosenttia. Kaupan arvonlisäys väheni 0,4 prosenttia ja liikennepalvelujen arvonlisäys 1,5 prosenttia. Informaatio ja viestintä -toimialan arvonlisäys kasvoi 8,9 prosenttia. Liike-elämän palvelut (M-N) kasvoivat 0,1 prosenttia.

Rahoitus- ja vakuutus toiminnan arvonlisäys kasvoi 9,3 prosenttia viime vuonna. Rahoituspalvelujen arvonlisäystä kasvatti erityisesti palkkiotuottojen lisääntyminen.

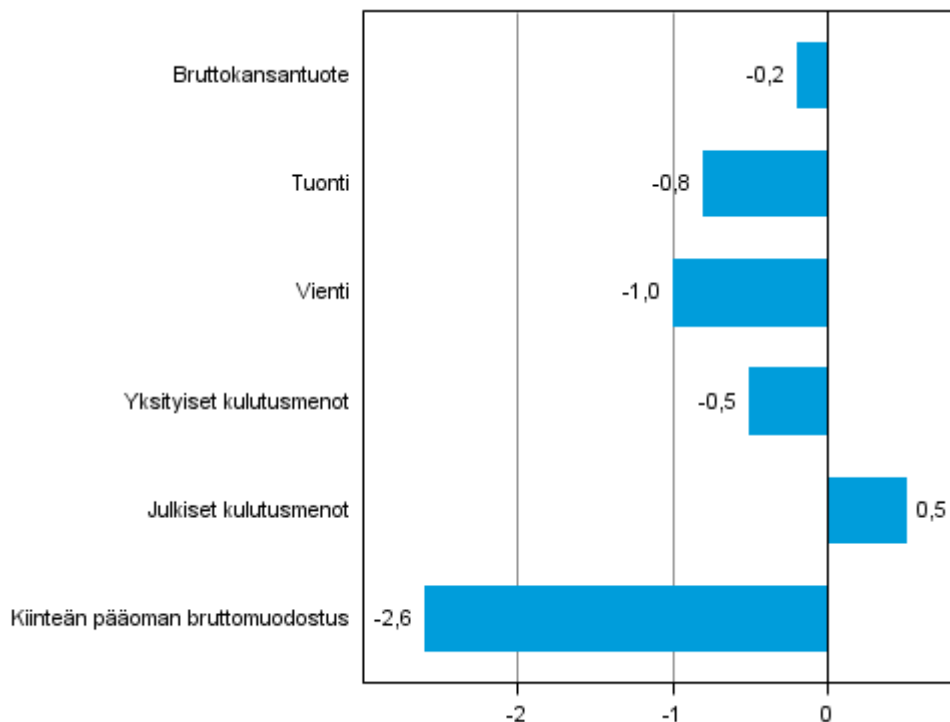
1.2 Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit

Vuonna 2014 kansantalouden kokonaiskysynnän volyymi pieneni 0,7 prosenttia. Kysyntää alensivat erityisesti vähäiset investoinnit. Tavaroiden ja palveluiden tase, eli viennin ja tuonnin erotus oli viime vuonna 846 milj. alijäämäinen.

Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2014 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)



Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2014 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)



Viennin volyyymi väheni loka-joulukuussa prosentin edellisestä neljänneksestä.

Koko vuonna 2014 viennin volyyymi pieneni 0,4 prosenttia. Tavaroiden vienti kasvoi 1,1 prosenttia, mutta palveluiden vienti väheni 4 prosenttia.

Tuonnin volyyymi väheni loka-joulukuussa 0,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Koko vuonna 2014 tuonnin volyyymi väheni 1,4 prosenttia. Tavaroiden tuonti kasvoi prosentin, mutta palveluiden tuonti pieneni 7,1 prosenttia.

Yksityisen kulutuksen volyyymi väheni neljännellä neljänneksellä 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Julkisten kulutusmenojen volyyymi kasvoi 0,5 prosenttia.

Koko vuonna 2014 yksityisen kulutuksen volyyymi väheni 0,2 prosenttia, kun taas julkisten kulutusmenojen volyyymi kasvoi 0,2 prosenttia.

Investointien volyyymi väheni neljännellä neljänneksellä 2,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Rakennusinvestoinnit pienenivät 1,4 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien volyyymi väheni 3,4 prosenttia.

Koko vuonna 2014 investointien volyyymi väheni 5,1 prosenttia. Asuinrakennusinvestoinnit pienenivät 5,5 prosenttia ja toimitilarakentaminen supistui 4,3 prosenttia. Maa- ja vesirakennusinvestointien volyyymi väheni 0,7 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinnit pienenivät 10,7 prosenttia. Investoinnit henkisiin omaisuustuotteisiin, jotka koostuvat pääasiassa tutkimus- ja kehittämismenoista sekä ohjelmistoinvestoinneista, vähenivät prosentin.

1.3 Työllisyys

Työllisten määrä ei muuttunut neljännellä neljänneksellä, työllisiä oli saman verran kuin edellisellä neljänneksellä. Kansantaloudessa tehtyjen työtuntien määrä pieneni 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Koko vuonna 2014 työllisten määrä väheni 0,3 prosenttia ja työtuntien määrä pieneni 0,2 prosenttia.

Työn tuottavuus eli bruttoarvonlisäyksen volyyymi työtuntia kohti kasvoi viime vuonna 0,2 prosenttia.

Työttömyysaste oli loka-joulukuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 8,4 prosenttia. Edellisen vuoden vastaavana aikana työttömyysaste oli 7,7 prosenttia. Koko vuoden 2014 työttömyysaste oli 8,7 prosenttia.

1.4 Hinnat nousivat vähän

Koko kansantalouden hintatason arvioidaan kohonneen viime vuonna 1,1 prosenttia mitattuna bruttokansantuotteen hintaindeksillä.

Kuluttajahintaindeksi nousi viime vuonna 1,0 prosenttia, mutta kotitalouksien kulutusmenojen hintaindeksi kansantalouden tilinpidossa 1,5 prosenttia. Kansantalouden tilinpidossa asumispalveluiden hintaa mitataan vuokrien muutoksella, kun kuluttajahintaindeksissä otetaan huomioon myös omistusasumisen menot. Myös vakuutus- ja rahoituspalveluiden hintakehitystä mitataan kansantalouden tilinpidossa eri tavalla kuin kuluttajahintaindeksissä.

Vaihtosuhte parani hieman, koska vientihinnat laskivat 1,7 prosenttia ja tuontihinnat 1,8 prosenttia.

1.5 Kansantulo pieniä reaalisesti

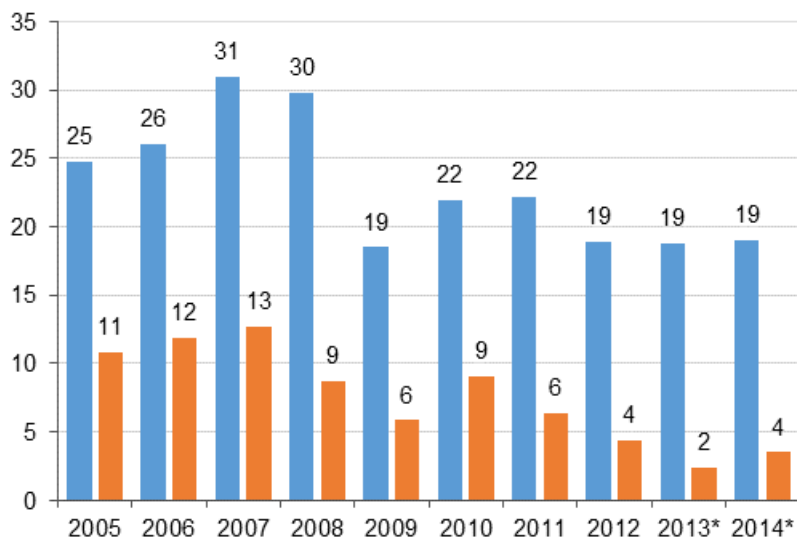
Nettokansantulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 0,7 prosenttia, mutta supistui reaalisesti 0,5 prosenttia ja oli henkeä kohti 30 200 euroa. Suomen bruttokansantulo oli viime vuonna 204 miljardia euroa. Bruttokansantulo supistui reaalisesti 0,4 prosenttia eli enemmän kuin bruttokansantuote, koska ulkomaille maksetut omaisuusmenot kasvoivat.

Kotitalouksien palkkatulot kasvoivat 0,6 prosenttia, mutta työnantajien sosiaalivakuutusmaksut pysyivät entisellä tasolla. Yhteensä palkansaajakorvauksien osuus kansantulosta oli 61,5 prosenttia. Edellisenä vuonna osuus oli 61,6 prosenttia. Kansantalouden omaisuus- ja yrittäjätulot kasvoivat 1,4 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta nousi hieman 22,4 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 22,2 prosenttia.

1.6 Yritysten rahoitusasema parani

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä kasvoi 1 prosentin edellisestä vuodesta. Yritysten yrittäjätulo sen sijaan lisääntyi 10 prosenttia, koska ulkomaisten sijoitusten arvioitiin tuottaneen aiempaa paremmin ja korkomenot vähenivät. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja maanvuokrat ja se vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua.

Kuvio 6. Yritykset, varsinaisen toiminnan liikevoitto ennen verojen ja osinkojen yms. maksua (= toimintaylijäämä, vasen pylväs) ja niiden jälkeen (= nettosäästö, oikea pylväs), miljardia euroa



Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna 17 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna yhteisöveron alentamisen vuoksi. Osinkoja yritysten arvioidaan maksaneen 5 prosenttia enemmän.

Yritysten nettoluotonanto eli rahoitusasema oli 6,2 miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisellä vuonna oli 4,3 miljardia euroa. Rahoitusasemaa paransi myös se, että yritysten kiinteät investoinnit kotimaahan vähenivät viime vuonna 6 prosenttia.

Rahoitus- ja vakuutuslaitosten rahoitusasema oli 0,4 miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisellä vuonna oli 0,5 miljardia euroa. Rahoituslaitosten korkokate (välilliset rahoituspalvelut) ja palkkiotuotot kasvoivat. Luotto- ja talletuskanta kasvoivat, mutta korkotaso oli alhaisempi kuin edellisellä vuonna. Vakuutuslaitosten tuotot vakuutusmaksuista kasvoivat selvästi.

1.7 Julkisen talouden alijäämä 3,4 prosenttia bruttokansantuotteesta

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 7 miljardia euroa alijäämäinen, kun alijäämä edellisellä vuonna oli 5,1 miljardia euroa. Alijäämä oli 3,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, mikä ylittää EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen 3 prosentin kynnyksarvon, ensimmäistä kertaa vuoden 1996 jälkeen.

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna kuudetta vuotta peräkkäin huomattavan alijäämäinen. Alijäämä (nettoluotonotto) oli 8 miljardia euroa, kun se edellisellä vuonna oli 7,4 miljardia euroa.

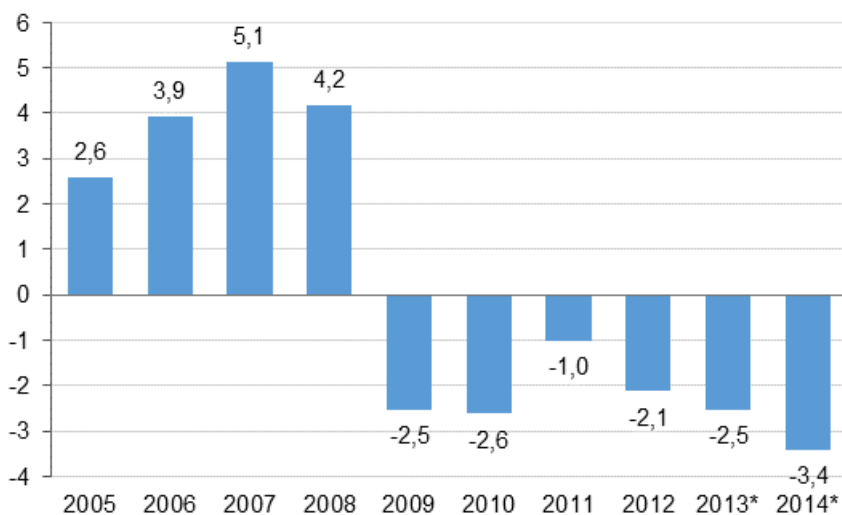
Valtion verotulot kasvoivat 1,1 prosenttia. Verotuloja kasvattivat muun muassa osinkojen ennakonpidätykseen tehty muutos ja eräiden veroperusteiden muutokset. Verotuloja taas pienensi yhteisöveroprosentin alentaminen 24,5 prosentista 20 prosenttiin.

Maksetut tulonsiirrot kunnille ja kuntayhtymille (ml. arvonlisäveron palautus) kasvoivat 0,1 prosenttia. Tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille kasvoivat 3,9 prosenttia. Valtion kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 0,8 prosenttia ja investoinnit 2,6 prosenttia.

Paikallishallinnon (kuntien ja kuntayhtymien) alijäämä oli 1,9 miljardia euroa, kun se edellisellä vuonna oli 1,5 miljardia euroa. Kuntien verotulot kasvoivat 2,2 prosenttia lähinnä kunnallisveron ja kiinteistöveron korotusten takia. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 1,8 prosenttia lähinnä palveluostojen takia ja investointien arvioidaan kasvaneen 2,9 prosenttia.

Työeläkelaitosten ylijäämä pieneni hieman edellisestä vuodesta. Ylijäämä oli nyt 3,5 miljardia euroa, kun se edellisellä vuonna oli 3,7 miljardia euroa. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Eläkemaksutulot kasvoivat 2,6 prosenttia, mutta työeläkelaitosten maksamat työeläkkeet 4,7 prosenttia. Muut sosiaaliturvarahastot olivat 0,6 miljardia euroa alijäämäisiä lähinnä kasvaneiden työttömyysmenojen takia. Edellisellä vuonna niiden talous oli tasapainossa.

Kuvio 7. Julkisyhteisöjen ylijäämä/alijäämä, prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen



Julkisyhteisöjen ns. EDP-velka eli sulautettu bruttovelka kasvoi 121 miljardiin euroon. Suhteessa bruttokansantuotteeseen se kasvoi 59,3 prosenttiin eli 3,5 prosenttiyksikköä. Tilastokeskus julkistaa EU:n komissiolle toimitettavat alijäämä- ja velkatiedot 31.3.2015. Siinä yhteydessä nyt julkaistut alijäämä- ja velkatiedot voivat tarkentua.

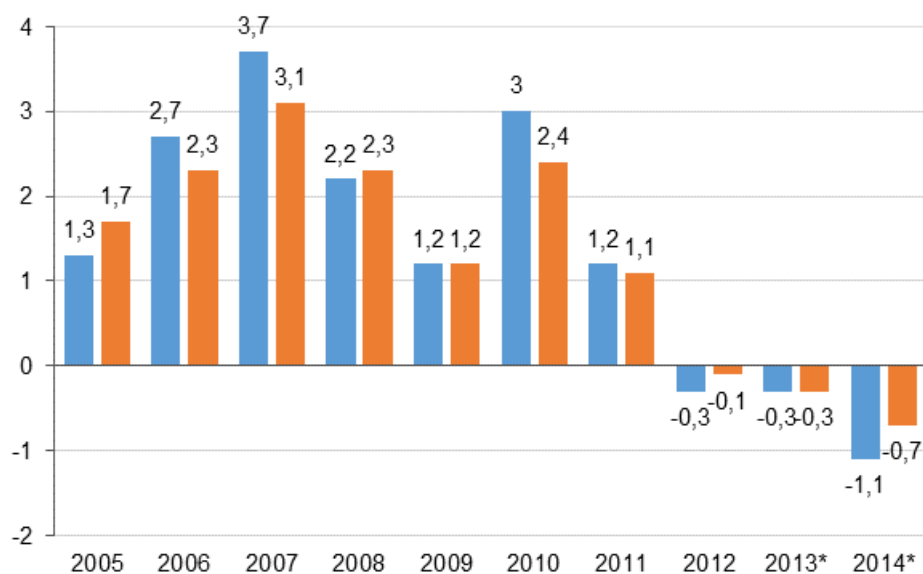
Julkisen talouden osuus bruttoarvonlisäyksestä oli 21 prosenttia. Julkisten kokonaismenojen suhde bruttokansantuotteeseen kasvoi 58,8 prosenttiin. Edellisenä vuonna suhde oli 57,8 prosenttia. Julkiset kokonaismenot sisältävät huomattavan määrän julkisen sektorin sisäisiä menoja, jotka tulevat laskelmaan kahteen kertaan.

Veroaste eli verojen ja veronluonteisten maksujen suhde bruttokansantuotteeseen oli viime vuonna 44,1 prosenttia. Veroaste kasvoi 0,2 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

1.8 Kotitalouksien reaalitytulot laskussa

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi vuonna 2014 nimellisesti 0,4 prosenttia, mutta aleni reaalisesti 1,1 prosenttia. Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 0,7 prosenttia, mutta väheni reaalisesti 0,7 prosenttia. Oikaistu tulo sisältää myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Kuvio 8. Kotitalouksien käytettävissä olevan reaalitytulon (vasen pylväs) ja kotitalouksien oikaistun reaalitytulon (oikea pylväs) vuosimuutos, prosenttia



Kotitalouksien saama palkkasumma kasvoi 0,6 prosenttia ja sosiaalietuudet 4,5 prosenttia. Palkkasumma kasvoi ansiotason nousun takia, koska työllisyys heikkeni. Sosiaalietuuksia kasvatti muun muassa eläkeläisten ja työttömien lukumäärän kasvu. Kotitalouksien omaisuus- ja yrittäjätulot kasvoivat 0,9 prosenttia.

Kotitalouksien maksamat välittömät verot kasvoivat 5,8 prosenttia eli selvästi enemmän kuin tulot. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 1,4 prosenttia, mutta jäivät pienemmiksi kuin käytettävissä oleva tulo. Säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon oli vuonna 2014 positiivinen, 0,8 prosenttia.

Kotitalouksien kiinteät investoinnit supistuivat nimellisesti 5,2 prosenttia, koska uudisrakentaminen väheni. Kotitalouksien rahoitusasema oli 3,3 miljardia euroa alijäämäinen, kun alijäämä oli edellisenä vuonna 3,6 miljardia euroa.

Kotitalouksien velkaantumisaste oli vuoden 2014 lopussa 122 prosenttia eli se kasvoi 3,5 prosenttiyksikköä vuoden aikana. Velkaantumisaste on rahoitustilinpidon mukaisten lainojen suhde vuoden käytettävissä olevaan nettotuloon. Rahoitustilinpidon tieto vuoden lopun tilanteesta on alustava arvio.

1.9 Vaihtotase edelleen alijäämäinen

Suomen vaihtotaseen alijäämä oli viime vuonna 3,7 miljardia euroa, kun alijäämä edellisenä vuonna oli 3,8 miljardia euroa. Tavarakauppa oli 0,7 miljardia euroa ylijäämäinen, kun myös tuonti arvotetaan fob-hintaan (vientimaan rajalla) eikä cif-hintaan (tuontimaan rajalla) niin kuin tullin ulkomaankauppatilastossa.

Sen sijaan palveluiden kaupan tase oli 1,6 miljardia euroa alijäämäinen. Palvelujen ulkomaankaupan tiedot ovat hyvin ennakkollisia. Ulkomailta saatiin hieman enemmän omaisuustuloja kuin sinne maksettiin omaisuusmenoja. Tulonsiirtoja ulkomaille maksettiin huomattavasti enemmän kuin sieltä saatiin tulonsiirtoja.

1.10 Seuraavat tarkistukset kesä- ja heinäkuussa 2015

Vuoden 2015 ensimmäistä neljänneistä koskevat kansantalouden tilinpidon tiedot julkaistaan 4.6.2015. Vuoden 2014 tilinpito yksityiskohtaisemmalla tietosisällöllä julkaistaan 9.7.2015.

Ennakkotiedot perustuvat 23.2.2015 mennessä käytettävissä olleisiin tietoihin talouskehityksestä. Tarkempia tietoja kansantalouden tilinpidon menetelmistä löytyy Tilastokeskuksen internetsivuilta: <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html> ja <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/men.html>

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2014*

Korjattu 3.3.2015. Korjattu tieto merkitty punaisella						
Vuosi	Käypiin hintoihin, milj. euroa	Viitevuoden 2010 hintoihin, milj. euroa	Arvon muutos, %	Volyymin muutos, %	Hinnan muutos, %	BKT asukasta kohti, euroa
1975	18 154	78 581	.	.	.	3 853
1976	20 615	78 988	13,6	0,5	13,0	4 362
1977	22 627	79 268	9,8	0,4	9,4	4 775
1978	25 065	81 759	10,8	3,1	7,4	5 274
1979	29 070	87 630	16,0	7,2	8,2	6 101
1980	33 682	92 601	15,9	5,7	9,6	7 047
1981	38 094	93 799	13,1	1,3	11,7	7 936
1982	42 831	96 695	12,4	3,1	9,1	8 873
1983	47 790	99 714	11,6	3,1	8,2	9 842
1984	53 498	102 918	11,9	3,2	8,5	10 959
1985	58 285	106 558	8,9	3,5	5,2	11 890
1986	62 740	109 463	7,6	2,7	4,8	12 757
1987	67 751	113 359	8,0	3,6	4,3	13 737
1988	76 754	119 265	13,3	5,2	7,7	15 517
1989	85 929	125 333	12,0	5,1	6,5	17 309
1990	91 010	126 181	5,9	0,7	5,2	18 252
1991	86 962	118 717	-4,4	-5,9	1,6	17 345
1992	84 852	114 771	-2,4	-3,3	0,9	16 829
1993	85 748	113 928	1,1	-0,7	1,8	16 925
1994	90 768	118 416	5,9	3,9	1,8	17 839
1995	98 556	123 399	8,6	4,2	4,2	19 295
1996	102 060	127 913	3,6	3,7	-0,1	19 916
1997	110 738	135 911	8,5	6,3	2,1	21 545
1998	120 382	143 288	8,7	5,4	3,1	23 359
1999	126 923	149 656	5,4	4,4	0,9	24 571
2000	136 261	158 089	7,4	5,6	1,6	26 325
2001	144 437	162 170	6,0	2,6	3,3	27 841
2002	148 289	164 895	2,7	1,7	1,0	28 514
2003	151 569	168 183	2,2	2,0	0,2	29 075
2004	158 477	174 786	4,6	3,9	0,6	30 312
2005	164 387	179 646	3,7	2,8	0,9	31 335
2006	172 614	186 930	5,0	4,1	0,9	32 777
2007	186 584	196 623	8,1	5,2	2,8	35 280
2008	193 711	198 040	3,8	0,7	3,1	36 457
2009	181 029	181 664	-6,5	-8,3	1,9	33 908
2010	187 100	187 100	3,4	3,0	0,4	34 885
2011	196 869	191 910	5,2	2,6	2,6	36 536
2012	199 793	189 173	1,5	-1,4	3,0	36 903
2013	201 995	186 673	1,1	-1,3	2,5	37 138
2014	204 015	186 460	1,0	-0,1	1,1	37 351

Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1

Kansantalouden tilinpito on laaja, tilastoihin perustuva kokonaisjärjestelmä, jolla kuvataan kansantalouden toimintaa. Kansantalouden tilinpidon tarkoituksena on tuottaa taloustoimiin ja niiden luokituksiin perustuva systemaattinen kuva kansantalouden rakenteesta ja sen muutoksista.

Kansantalouden tilinpidossa kuvataan kaikkien kansantaloudessa toimivien yksiköiden taloudellista (eli rahassa mitattavaa) toimintaa. Tilinpidossa esitetään Suomen kansantalouden tilaa ja kehitystä kuvaavat keskeiset tunnusluvut, bruttokansantuote ja bruttokansantulo sekä näiden komponentit. Kansantalouden tuotantoa, tuloja, tulojen käyttöä ja pääoman muodostusta kuvataan sektoreittain. Tuotanto-, työllisyys- ja pääoman muodostustiedot esitetään myös toimialoittain. Kansantalouden tilinpitoa voidaan käyttää analysoitaessa kansantalouden rakennetta, yksittäisiä osia tai piirteitä, kansantalouden kehitystä ajankohdasta toiseen tai kansantalouden suhdetta toisiin kansantalouksiin.

1.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmä käyttää kuvauksessaan tilastoyksiköitä ja niiden ryhmittelyjä (institutionaaliset yksiköt ja sektorit; toimipaikat ja toimialat; kotimaa ja ulkomaat; virrat ja varannot; tuotteet panos-tuotoskehikossa). Yksiköiden välillä ja sisällä tapahtuvia taloustoimia käytetään tilinpidon kuvauksen välineenä. Keskeisiä käsitteitä ovat bruttokansantuote, (brutto)kansantulo, käytettävissä oleva tulo, kulutusmenot, säästö ja nettoluotonanto /-otto. Käytetyt luokitukset liittyvät tilastoyksiköihin: institutionaalinen sektoriluokitus, toimialaluokitus, tuottajatyypiluokitus, tuoteluokitus, tasapainoerien ja taloustoimien luokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus, kulutus- ja pääomatarvikkeiden luokitukset. Kansantalouden tilinpito käyttää laajasti Tilastokeskuksen talous- ja sosiaalitalastoja, lisäksi käytetään hallinnollisia aineistoja mm. julkisen talouden laskelmia sekä Tilastokeskuksen ulkopuolella tuotettuja talustilastoja ja eräitä erityistilastoja ja -tietoja suoraan niiden tuottajilta.

1.3

Pääomakantalaskelmissa kuvataan kansantalouden tavaroiden ja palvelujen tuotannossa käytettävää kiinteää pääomavarantoa, fyysistä poistumaa sekä arvon vähenemistä eli pääoman kulumista. Pääomakantalaskelmien tietoja käytetään kansantalouden tilinpidon mm. kiinteän pääoman kulumisen estimaatteina sekä tuottavuuslaskelmissa. Kiinteän pääoman varanto on keskeinen lähtökohta kansanvarallisuuden määrittämisessä.

1.4

Kansantalouden tilinpidon historialliset sarjat pohjautuvat ns. kasvututkimukseen eli tutkimusprojektiin, jossa sarjojen pohjatiedot on rakennettu. Aikasarjat, joihin julkaistavat tilastot perustuvat, on julkaistu ensi kerran vuonna 1988 (Hjerppe, Riitta: Suomen talous 1860 - 1985: Kasvu ja rakennemuutos. Suomen Pankin julkaisuja, Kasvututkimuksia XIII). Tilastokeskus on jatkanut tutkimuksen aikasarjoja tilastovuodesta 1975 eteenpäin päivittyneillä kansantalouden tilinpidon tiedoilla. Aikasarjojen volyyymi- ja hintaindeksit on ketjutettu ja käypähintaiset tiedot ovat ketjuttamattomia.

1.5

Kansantalouden tilinpitoa koskeva perussäädös on Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetus 549/2013 (EKT 2010). Se perustuu kansainväliseen kansantalouden tilinpidon suositukseen System of National Accounts, 2008. EU:n tasolla on lisäksi runsaasti tarkentavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1

Kansantalouden tilinpito on muista talous- ja sosiaalitalastoista johdettu tilasto, joka laaditaan EU:n asetuksessa ja SNA:ssa määriteltyjen käsitteiden, luokitusten ja tilirakenteiden mukaisesti. Tilinpito on luonteeltaan kokonaistutkimus, jossa tulee arvioida myös ne talouden alueet, joista ei ole perustilastointia

tai rekisteröintiä saatavissa, kuten esimerkiksi harmaa talous. Kansantalouden tilinpidon kohde on määritetty alueellisesti (domestic, national) talousyksikön sijainnin mukaan ja taloustoimien luonteen mukaan. Talouden kuvaus rajataan SNA:ssa ja ESA:ssa esitetyn rajauksen mukaisesti. Esimerkiksi kotitalouksien sisällä tehtävät palkattomat kotitaloustyöt eivät ole tuotantoa kansantalouden tilinpidossa.

Pääomakantatiedot pohjautuvat kansantalouden tilinpidon kiinteän pääoman bruttomuodostustietoihin (investointeihin). Pääomakanta estimoidaan investointi-kertymämenetelmään perustuvalla laskentamallilla. Kertymämenetelmässä käytetään pitkiä investointisarjoja, hintaindeksejä sekä oletuksia pääomatarvikkeiden eloonjäämis-/kuolleisuusfunktion muodosta ja keskimääräisistä käyttöistä. Investointikertymämenetelmää täydennetään kyselyillä ja hallinnollisilla aineistoilla.

Historiallisten aikasarjojen laadintamenetelmiä on kuvailtu Hjerpen alkuperäisteoksessa. Teosta voi lukea verkossa pdf-muodossa seuraavasta linkistä: <http://www.suomenpankki.fi/pdf/43549.pdf>

Useat kansantalouden tilinpidon tiedot lasketaan sekä käypiin että kiinteisiin hintoihin. Kiinteähintaisissa laskelmissa on siirrytty viiden vuoden välein vaihdettavasta kiinteästä perusvuodesta vuosittain vaihtuvaan perusvuoteen. Indeksikaava säilyy kuitenkin edelleen Laspeyres-tyyppisenä.

Laadintamenetelmistä löytyy lisää informaatiota osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1

Kansantalouden tilinpidon sisältö, käsitteet, määritelmät ja laskentamenetelmät ovat tarkasti määriteltyjä (vrt. 1.3.). EU valvoo noudattamista säännönmukaisesti ja laskentamenetelmistä on kirjoitettu EU:n määräämät yksityiskohtaiset menetelmäkuvaukset (ks. linkki kohdassa 5). Erityisesti on huomattava, että perusaineistoista puuttuvasta ns. harmaasta taloudesta on tehty erillisiä selvityksiä ja tutkimuksia ja näiden perusteella on täydennetty kansantalouden tilinpidon laskelmia.

3.2

Kansantalouden tilinpito käyttää kaikkia mahdollisia lähdeaineistoja. Näiden antama kuva taloudesta ei yleensä ole ristiriidaton. Tilinpidon laadinnassa on siten voitava päätellä eri lähteiden tiedon laatu ja käyttökelpoisuus. Käytännössä varsinkin ennakkotietojen osalta tiedot ovat puutteellisia. Tarkkuustasoa kuvastaa ennakkolisessä kansantalouden tilinpidossa oleva tilastollinen ero, joka ilmentää sitä kysynnän ja tarjonnan välistä eroavuutta, jota ei ole voitu selvittää. Ero esitetään tietoja julkaistaessa. Lopullisissa tiedoissa kysynnän ja tarjonnan tasapainotus tehdään tarkalla tuotetasolla eikä tilastollista eroa esiinny.

Kansantalouden tilinpidon sektoreittaisia nettoluotonantoja verrataan rahoitustilinpidossa laskettuihin nettoluotonantoihin, jotka perustuvat eri lähteisiin kuin ns. reaalitylinpito. Sektoreittaisten nettoluotonantojen välinen ero julkaistaan rahoitustilinpidossa.

Investointikertymämenetelmän tuottamia pääomakantatietoja verrataan Tilastokeskuksen kyselyihin ja muihin hallinnollisiin aineistoihin. Myös investointikertymämenetelmän elinikäoletuksia verrataan kyselyihin.

3.3

Tilinpidon tarkkuutta ja osuvuutta seurataan säännöllisesti ja ennakkolukujen muuttumista tarkkaillaan. Lopulliset tiedot valmistuvat noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tämänkin jälkeen tehdään aika ajoin aikasarjatarkistuksia taaksepäin. Tietojen tarkentuminen on seurausta lähdeaineistojen täydentymisestä ja tarkentumisesta. Asiaa on selostettu tarkemmin kohdassa 4. (julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus).

Yksittäisten aggregaattien revisiot voivat olla huomattaviakin. Viime vuosina on esimerkiksi ulkomaisiin taloustoimiin (palvelujen vientiin ja tuontiin sekä omaisuustuloihin ja -menoihin) jouduttu joskus tekemään useiden miljardien eurojen revisioita. Myös investoinnit ja varastomuutos ovat joskus tarkentuneet paljonkin. Kaikkein vähiten revisioituvat julkisyhteisöjen tiedot.

Bruttokansantuotteen vuotuinen volyyminmuutos on harvoin tarkentunut enemmän kuin yhden prosenttiyksikön ensimmäisestä ennakkotiedosta tuoreimpaan tietoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ensimmäiset vuositilinpidoen ennakkotiedot vuodesta t valmistuvat vuoden t+1 helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa. Ensimmäinen versio on tietosisällöltään suppeampi kuin varsinainen kansantalouden tilinpito. Tietosisältö vastaa neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidoen tietosisältöä, mutta sisältää lisäksi myös sektoritilien ennakkotiedot.

Vuositilinpidoen toinen versio valmistuu vuoden t+1 heinäkuun alkupuoliskolla. Tällöin laaditaan ensimmäisen kerran kansantalouden tilinpito vuodesta t kaikkien reaalitylpidon tilien osalta ja noin 90 toimialan tarkkuudella. Tarjonta- ja käyttötaulukkoja ei vielä laadita.

Kolmas versio valmistuu vuoden t+2 tammikuun lopussa ja neljäs versio, vuoden t+2 heinäkuussa. Viides versio ilmestyy vuoden t+2 joulukuussa ja sisältää yksityiskohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot.

Esimerkki vuoden 2011 kansantalouden tilinpidoen eri versioiden valmistumisajoista:

Versio	Valmistumiskuukausi
1	Maaliskuu 2012
2	Heinäkuu 2012
3	Tammikuu 2013
4	Heinäkuu 2013
5	Joulukuu 2013

Kun kansantalouden tilinpidoen eri versioita laaditaan, käytetään hyväksi kaikki käytettävissä olevat tiedot. Kullakin kerralla vain osa tiedoista muuttuu.

Ensimmäistä versiota laadittaessa (helmikuussa vuonna t+1) käytettävissä ovat neljännesvuositilinpidoen lähdeaineisto sekä esimerkiksi kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot ja valtion kirjanpito tiedot 12 kuukaudelta.

Toista versiota laadittaessa (kesä-heinäkuussa vuonna t+1) useat lähteet ovat jo lopullisia, mutta esimerkiksi teollisuuden ja joidenkin muiden toimialojen rakennetilastotiedot ovat ennakkollisia.

Kolmatta versiota laadittaessa (tammikuussa vuonna t+2) uutena tietoaaineistona on käytettävissä muun muassa verotusaineisto. Lopullisina tilastoina käytettävissä ovat mm. kuntien ja kuntayhtymien taloustilastot.

Neljättä versiota laadittaessa (heinäkuussa vuonna t+2) lopullisina tilastoina ovat käytettävissä yritys- ja toimipaikkarekisteri, eri toimialojen rakennetilastot ja teollisuuden tuotetilasto.

Viidettä versiota laadittaessa (marras-joulukuussa vuonna t+2) ei käytettävissä ole enää uusia lähdetilastoja tai aineistoja, ellei jonkin lähdetilaston ilmestyminen ole poikkeuksellisesti viivästynyt. Tässä vaiheessa laaditaan tuotekohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot, jotka muodostavat lopullisen kansantalouden tilinpidoen.

Vuotta t kuvaavat kansantalouden tilinpidoen luvut julkaistaan sektoritasolla helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa t+1 (ensimmäinen edellisen vuoden ennakkotieto) sekä toimiala- ja sektoritasolla heinäkuussa t+1, tammikuussa t+2 ja heinäkuussa t+2. Lopulliset luvut laaditaan tuotetasolla tasapainotettuna normaalisti joulukuussa t+2. Pidemmällä aikavälillä voidaan myös aikasarjoja taaksepäin joutua muuttamaan esimerkiksi laskentamenetelmien, luokitusten tai käsitteiden muuttumisen takia. Seuraava aikasarjatarjonta tehdään vuonna 2014. Kiinteähintaiset sarjat lasketaan käyttäen edellistä vuotta perusvuotena ja ketjuttamalla sarjat viitevuoden hintaisiksi.

Pääomakantatiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa, tammi- ja heinäkuussa.

Historialliset aikasarjat päivitetään uusimpien vuosien kohdalta kolme kertaa vuodessa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1

Keskeiset tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Tilastotietokannat sisältävät yksityiskohtaisimman aineiston. Ensimmäisestä ennakkotiedosta järjestetään tiedotustilaisuus. Taulukot -julkaisu ilmestyy vuosittain painettuna. Kaikki julkaistavat tiedot ovat saatavissa myös Astika

-aikasarjatietokannasta. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirastolle Eurostatille ja sitä kautta ne tulevat julkaistavaksi Eurostatin sekä OECD:n tietokannoissa.

5.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmän metatietoja ovat ESA95 ja SNA93 (vrt. kohta 1.3.) sekä eräät muut menetelmäkäsikirjat, joita on lueteltu mm. [Eurostatin verkkosivuilla](#).

Kansantalouden tilinpito -tilaston kotisivuilta löytyy **Suomen laskentamenetelmän kuvaus:** http://tilastokeskus.fi/til/vtp/2007/vtp_2007_2009-01-31_men_498.html. Muita metatietoja ovat esim. Tilastokeskuksen käsitetietokannan tiedot sekä toimiala- ja sektoriluokitukset: [Tilastokeskus - tietoa tilastoista](#).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kansantalouden tilinpidon luvuista on saatavissa yhdenmukainen aikasarja vuositasolla alkaen vuodesta 1975. Lisäksi on historiallisia sarjoja, joista pisimmät alkavat vuodesta 1860. Kansantalouden tilinpidon tiedot ovat vertailtavissa muiden maiden vastaaviin tietoihin. Parhaiten vertailtavuus toimii EU:n ja OECD:n jäsenmaiden kesken.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden tilinpito on muista tilastoista johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tiedoissa saattaa olla eroja tilinpidon käyttämiin lähdetietoihin verrattuna. Lähdetilastojen ja kansantalouden tilinpidon välillä saattaa olla myös käsitteellisiä eroja. Esimerkkeinä mainittakoon tilinpidon pääoman muodostuksen vs. yritysten rakennetilastojen käyttöomaisuuden käsitteet ja käytettävissä olevan tulon käsite tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Tilinpito on ainoa käytettävissä oleva koko talouden kehitystä kuvaava yhtenäinen tilasto.

Lisätietoja

Olli Savela 029 551 3316

Tuomas Rothovius 029 551 3360

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

kansantalous@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito. Ennakkotietoja, vuosi 2014 ja 4. neljännes. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-8881 (pdf)